

11-15 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARDA CİNSEL SUÇLAR

Birgül Tüzün*, İmdat Elmas**, Erdem Akkay***

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada 11-15 yaş grubundaki çocukların cinsel suç işlemesinde etkili olan faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. **Yöntem:** 1994 yılında İstanbul Çocuk Mahkemeleri'nde yargılanan 11-15 yaş grubu toplam 2281 çocuk içerisinde cinsel suç işlemiş 92 çocuğun yaş, cinsiyet, eğitim ve meslek durumları gibi sosyodemografik özellikleri, suçun anlam ve önemini kavrayabilme (farik ve mümeyyizlik) durumları ve suça ilişkin özellikler (suç öyküsü, suç türleri, suçun işleniş şekli suçun kime karşı işlendiği) değerlendirilmiştir. **Sonuç:** Cinsel suç işleyen olguların %99.0'ı erkek, %1.0'ı kız çocuğudur. En sık suç işlenen yaş, erkek çocuklarda %47.3 oranıyla 14 yaştır. Suç işleyen tek kız çocuğu ise 15 yaşındadır. Yargılanan çocukların %48.9'unun ilkokulu bitirdikleri, %63.7'sinin vasıfsız işçi olarak çalıştıkları saptanmıştır. En sık işlenen suç türü 'ırz ve namusa tasaddi' (%33.3) olup, Türk Ceza Kanu (T.C.K.)'nun 415. maddesi kapsamında değerlendirilmiştir. Suçlar %63.0 oranında rıza ile işlenmiş olup, %87.0 oranında yargılanan çocuk ile suçun yöneldiği çocuğun önceden birbirlerini tanıdığı belirlenmiştir. **Tartışma:** Bu çalışmada olduğu gibi, yapılan birçok araştırmada, yetersiz eğitim düzeyi ile suçluluk arasında yüksek korelasyon saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Çocuk suçluluğu, cinsel suç, cinsel örseleme.

SUMMARY: SEXUAL CRIME PATTERNS IN JUVENILE PERIOD

Objective: The purpose of this study was to investigate the etiological factors in juvenile sexual crimes. **Method:** 92 cases out of 2281 juvenile cases in the 11-15 age group, who were convicted of sexual offences in Istanbul Juvenile Courts during 1994 have been evaluated according to various personal attributes such as age, sex, education, occupation, criminal history and criminal responsibility as well as the characteristics of the crime (such as type of crime, the nature of its execution, identity of the victim). **Results:** The results showed that sexual offences were more frequent among the male convicts (99.0%). Forty three (47.3%) boys were at the age of 14 and the only one girl was 15 years old. 48.3% had primary school education and 63.7% were employed in manual labour. The most common crime type was shown to be sexual abuse (33.3%) and was evaluated according to Act 415 of the Turkish Criminal Code. In 63.0% of the sexual crime cases, the victims were reported to be willing and in 87.0% of the crimes, the offender and the victim were found to be previously acquainted. **Discussion:** As in many other studies, the correlation between sexual crime rates and insufficient education were remarkable.

Key words: Juvenile delinquency, sexual crime, sexual abuse.

GİRİŞ

Cinsel suçlar, insanların temel hak ve özgürlüklerine, bireysel özerkliğine ve bütünlüğüne yönelik en ağır ve en yüz kızartıcı fiziksel saldırı türü olarak tanımlanmaktadır (Polat ve ark. 1994). Bu suçlar, kişiye yönelik işlendiği halde hukuk sistemimizde, toplum kuralları ve aileye karşı işlenen suçlar olarak kabul edilmektedir.

Araştırmamızda 11-15 yaş grubu çocuklar tarafından işlenen bu gruba giren suçlar; cinsel örseleme (ırza geçme), cinsel örseleme girişimleri (ırz ve namusa tasaddi), sarkıntılık ve alıkoyma eylemlerini içermektedir. Bu suçlar, Türk Ceza Kanunu'nun (T.C.K.) 414., 415., 421. ve 430. maddeleri kapsamında değerlendirilmektedir. Onbeş yaşını bitirmemiş bir küçüğe veya onbeş yaşını bitiren bir kimseye zorla ya da akıl ve beden hastalığından yararlanılarak ve aldatıcı yollar kullanılarak eyleme karşı koyamayacak hale geldikten sonra vulva yolu ya da anus yolu ile ilişki kurulması cinsel örseleme (ırza geçme), ilişki kurulmaksızın yalnızca cinsel dürtülerin doyurul-

* Uzm. Dr., İstanbul Üniv., İstanbul Tıp Fak. Adli Tıp Anabilim Dalı, İstanbul.

** Doç. Dr., İstanbul Üniv., İstanbul Tıp Fak. Adli Tıp Anabilim Dalı, İstanbul.

*** Prof. Dr., İstanbul Üniv., İstanbul Tıp Fak. Adli Tıp Anabilim Dalı, İstanbul.

ması için yapılan bazı davranışlar ise, cinsel örseleme girişimleri (ırz ve namusa tasaddi) olarak tanımlanmaktadır (Özen 1976).

Çocuklar tarafından işlenen cinsel suçların nedenleri ve açıklamaları oldukça karmaşık olup, araştırmacılar tarafından birçok görüş ortaya atılmıştır. Bunlardan en önemlisi, psikoanalizin kurucusu Freud tarafından açıklanan biyolojik büyüme ve buna bağlı ruhsal gelişme şeklinde bir bütünlüğü ifade eden psikoseksüel gelişim kuramıdır. Bu görüşe göre doğuştan varolan cinsel dürtü, insan davranışlarında önemli bir etken olarak belirtilmektedir. Çocuğun kişilik yapısı, bedensel ve sosyo-kültürel özellikleri ile bağlantılı olan bu gelişim, yaşlara göre belirli evreler izlemektedir. Bunlar sırasıyla oral evre (0-18 ay), fallik evre (3-7 yaş), latent evre (7-12 yaş) ve cinsel evredir (12-18 yaş) (Öztürk 1988). Cinsel evre, puberte ve ergenlik dönemlerini içermektedir. Pubertenin fizik ve fizyolojik değişimleri, çocuğun cinsel davranışlarını uyarmaktadır. Bu dönemde cinsel ve saldırgan dürtülerin yeterince kontrol edilmemesi, toplum kurallarına aykırı davranışlar sergilenmesine neden olmaktadır (Copeland 1993). Ülkemizde bu dönemde kurulan arkadaş gruplarında çocukların, çoğunlukla merak veya özentisi sonucu bu suçları işledikleri belirtilmektedir (Dinçmen 1985). Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan 9-14 yaş grubu çocukları içeren bir araştırmada da cinsel saldırı davranışının, antisosyal davranış bozuklukları grubunda değerlendirilmesi gerektiği görüşü vurgulanmaktadır (Shaw ve ark. 1993).

Bazı araştırmalarda ise sosyal çevrenin, özellikle de aile ortamının, suça hazırlayıcı etkileri üzerinde durulmaktadır. Cinsellik konusunda aile tarafından çocuğa yeterli eğitim verilmemesi ya da eksik ve kusurlu bilgilendirme, konut yetersizliği nedeniyle çocukların, küçük yaşlardan itibaren büyükler arasındaki cinsel ilişkilere tanık olmaları ve toplumun aşırı baskıcı, katı kuralları çocuğu suça hazırlayan etkenler olarak görülmüştür (Polat ve ark. 1994, Yavuzer 1994).

Çocuklar tarafından izlenen şiddet içerikli programların da, öğrenilmiş davranış biçimi şeklinde bu suçların işlenmesinde etkili olduğu görüşü savunulmaktadır (Yavuzer 1994).

Çalışmamızda, çocuklar tarafından cinsel suçların işlenmesinde etkili olabilecek yaş, cinsiyet, eğitim ve meslek durumları gibi sosyodemografik özellikler, suçun anlam ve önemini kavraya-

bilme (farik ve mümeyyizlik) durumları ile suç öyküsü, türleri, işleniş şekilleri ve kimlere karşı işlenmiş olduğu gibi suça ait özelliklerin irdelenmesi amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

1994 yılında İstanbul Çocuk Mahkemeleri'nde yargılanan 11-15 yaş grubu toplam 2281 çocuğa ait dava dosyaları, karar kartonları ve sosyal inceleme raporları incelenerek; toplam 2266 suç olgusu saptanmıştır. Çalışmaya yalnızca cinsel suç işleyen toplam 92 çocuk alınarak yaş, cinsiyet, eğitim ve meslek durumları gibi sosyodemografik özellikler, suçun anlam ve önemini kavrayabilme (farik ve mümeyyizlik) durumları ile suça ilişkin özellikler (suç öyküsü, suç türleri, suçun işleniş şekli, suçun kime karşı işlendiği) irdelenmiştir. Olgularımıza ait adli değerlendirmeler; 84 olguda Adli Tıp Şube Müdürlükleri'nde görevli Adli Tıp uzmanı hekimlerce, 8 olguda ise Adli Tıp Kurumu 4. İhtisas Kurulu'nca yapılmıştır.

BULGULAR

Çalışmamızda, yargılanan çocukların %77.4 oranında mala yönelik suçlar (%72.2 oranında hırsızlık), %16.2 oranında kişiye yönelik suçlar ve %3.2 oranında devletin koyduğu kural ve yasaklara karşı suçlar (%1.6 oranında silah taşıma ve bulundurma) işledikleri saptanmıştır.

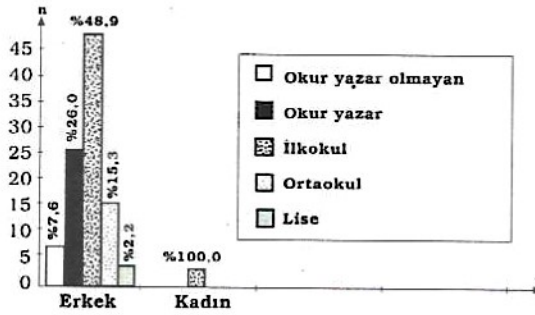
Cinsel suç işleyen olguların %99.0'ı erkek, %1.0'ı kız çocuğudur. en sık suç işlenen yaş, erkek çocuklarda %47.3 oranıyla 14 yaşdır. Suç işleyen tek kız çocuğu ise 15 yaşındadır (Tablo 1).

Tablo 1: 1994 yılında İstanbul Çocuk Mahkemelerinde cinsel suçlar nedeniyle yargılanan çocukların yaş ve cinsiyet dağılımları.

YAŞ	ERKEK		KIZ		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
12	-	-	-	-	-	-
13	9	9.8	-	-	9	9.8
14	43	47.3	-	-	43	47.3
15	39	42.9	1	100.0	40	43.4
TOPLAM	91	100.0	1	100.0	92	100.0

Olguların eğitim ve meslek durumları incelendiğinde, erkek çocukların %7.6'sının okur yazar olmadığı, %48.9 oranında ilkököl düzeyinde eğitim aldıkları, %16.5'inin öğrenci, %63.7'sinin ise vasıfsız işçi olarak çalıştıkları belirlenmiştir (Grafik 1).

Grafik 1: Yargılanan çocukların eğitim durumları

Olgularımızın tümünün işledikleri suçların suçun anlam ve önemini kavrayabilecek durumda oldukları saptanmıştır. Suç öyküleri incelendiğinde, yalnızca 3 olgunun önceden hırsızlık suçu nedeniyle sabıka kaydı bulunmaktadı. Olgularımızın işledikleri suç türleri incelendiğinde, en sık işlenen suç türünün %33.3 oranında cinsel örseleme girişimleri olduğu, bu suçu işleyen 32 çocuğun 21'inin 14, 11'inin ise, 15 yaşında oldukları belirlenmiştir. Suç işleyen tek kız çocuğunun, alıkoyma suçuna katıldığı görülmektedir (Tablo 2).

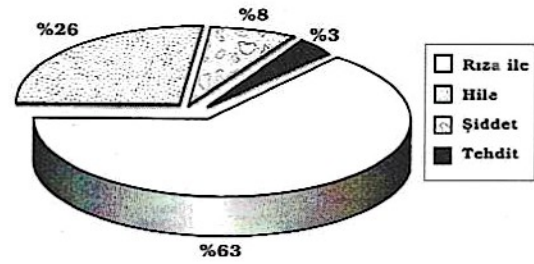
Tablo 2: İşlenen suç türleri ve suç türlerine göre yargılanan çocukların dağılımı.

Suç Türü	Olgu		Yargılanan Çocuk	
	n	%	n	%
Cinsel örseleme				
Vajinal yolla	7	9.7	7	7.6
Anal yolla	15	20.9	16	17.4
Cinsel örseleme girişimleri	24	33.3	32	34.8
Sarkıntılık	14	19.5	20	21.7
Alıkoyma	12	16.6	17	18.5
TOPLAM	72	100.0	92	100.0

* 16 olguda alıkoyma suçu birlikte işlenmiştir.

Tüm suçların %63.0 oranında rıza ile işlendiği ve %87.0 oranında yargılanan çocuk ile suçun yönlendiği çocuğun, suç öncesinde birbirlerini tanıdığı belirlenmiştir (Grafik 2).

Grafik 2: Suç türlerinin suçun işleniş şekline göre dağılımı.

TARTIŞMA

Toplumsal cinsel suçlardan kaynaklanan sorunlar, hem oldukça geniş ve karmaşıktır hem de hukuk ve psikiyatri açısından giderek daha çok önem kazanmaktadır (Packard ve ark. 1985). Ancak cinsel suçlara ilişkin yapılan araştırmalar oldukça az sayıdadır. Yapılan araştırmalarda da, bildirilen sayısal verilerin, gerçek sonuçların çok küçük bir bölümünü yansıttığı belirtilmektedir (Myers 1994). 11-15 yaş grubundaki toplam 2266 suç olgusunu kapsayan çalışmamızda, suçların ancak %3.2'si cinsel suçları içermektedir. İstanbul 1. Çocuk Mahkemesi'nde 1988-1993 yılları arasında yapılan benzer bir araştırmada bu oran %5.3, 1988-1991 yılları arasında Elazığ'da yapılan bir diğer araştırmada ise, %3.4 olarak belirlenmiştir (Dağlar 1994, Dülger ve ark. 1992). Tüm sonuçlar, cinsel suçların önemli bir kısmının adli makamlara yansımadığını ve genellikle örf ve adetler çerçevesinde, aileler arasında anlaşmalarla çözümlendiğini düşündürmektedir.

Araştırmamızda, 14-15 yaş grubunda cinsel suç işleyenlerin, 12-13 yaş grubuna göre daha yüksek oranda olması benzer araştırmalarla uyumlu olarak, ergenlik döneminde artan cinsel dürtülerin etkisi ile açıklanabilmektedir (Dinçmen 1985, Offer 1987). 13 yaşındaki 9 olgunun ise, erkek çocukların puberte yaşı gözönünde alındığında daha çok tepkisel nitelikte olduğu, bu davranışların da suç kabul edilemeyeceği sonucuna varılmıştır.

Araştırmamızda, yargılanan çocukların tümünün "işlediği suçların anlam ve önemini kavrayabilecek durumda" görülmeleri, dikkati çekmektedir. Bu sonuç, çocuğun bedensel, zihinsel, ruhsal ve sosyal gelişim özelliklerinin bir bütün halinde değerlendirilmesi sürecini içeren hekim muayenelerinin halen yetersizliğini savunan çalışmalarını destekler nitelikte bulunmuştur (Dinçmen 1985, Aykaç 1993).

Yapılan araştırmalarda, yetersiz eğitim düzeyi ile suçluluk arasında yüksek korelasyon görülmektedir. 1994 yılında Adana'da yapılan bir araştırmada, 11-16 yaş grubu cinsel suç işleyen toplam 17 çocuğun 8'inin öğrenci, 6'sının işçi ve 3'ünün işsiz oldukları belirlenmiştir (Savran ve ark. 1995). 1994-95 yıllarını kapsayan Antalya'da yapılan bir diğer araştırmada da, suç işleyen çocukların %6.2'sinin ilkökul öğrencisi, %41.7'sinin ise ilkökul mezunu oldukları bildirilmektedir (Karagöz ve Demirçin 1995). Bu çalışmada da yargılanan çocukların %48.9'u ilkokulu bitirmiştir. Eğitim düzeylerine uygun olarak, %63.7 oranında vasıfsız işçi olarak çalışmaktadırlar. Çalışmayan %19.8'lik grubun ise daha çok arkadaş grupları şeklinde organize olarak, bu suçları işledikleri düşünülmektedir.

Araştırmamızda, yargılanan çocuklar tarafından en sık işlenen cinsel örseleme girişimlerinin, %66.6 oranında alıkoyma suçu ile birlikte işlenmiş olması ve cinsel örselemenin %59.0 oranında başlangıç aşamasında kalması, bu suçların oyun ve arkadaş grupları içerisinde sıklıkla merak ve özentisi sonucu işlendiği görüşünü savunan araştırma ile uyumlu bulunmuştur (Dinçmen 1985).

Yargılanan çocuk ile suçun yöneldiği çocuk arasındaki suç öncesi yakınlık derecesi de bu görüşü desteklemektedir. Araştırmamızda, suç öncesi birbirlerini tanıyan grubun, %52.5 oranında arkadaş, %11.2 oranında akraba %36.3 oranında uzaktan tanıdık oldukları belirlenmiştir. Bu sonuçlar, benzer çalışmalarla uyumlu bulunmuştur (Polat ve ark. 1994, Hancı ve Ege 1993). Suçların işleniş şeklindeki %62.5'lik rıza oranının, gerçekte çocuğun kolay kandırılabilme, ikna edilebilme özelliğini yansıttığı düşünülmektedir. %26.4'lük aldatmacalı yollara başvurma oranı, bu görüşümüzü destekler niteliktedir.

SONUÇ

Yargı aşamasında bu suçlar değerlendirilirken, çocuğun psikoseksüel gelişim evrelerinde gös-

terdiği normal cinsel davranış özelliklerinin, suç olarak yorumlanmaması gerekmektedir. Bu nedenle, çocuğun işlediği suça karşı farik ve mümeyyiz olup olmadığı değerlendirmesinin tercihen çocuk psikiyatri uzmanı veya psikiyatri uzmanı tarafından yapılması son derece uygun bir yaklaşım olacaktır. Ergenlik sonu ya da ilk gençlik dönemlerinde çocukların, cinsellik konusundaki ayrıntıları gerektiği açıklıkla ve gerçek düzeyde öğrenmeleri son derece uygun bir yaklaşım olacaktır. Özellikle bu aşamada, çocuğun toplumsal değer yargılarının kazandığı aile ortamında eğitilmesi büyük önem taşımaktadır. Toplum olarak, cinsel suç olgularına bakış açımızı değiştirmemiz, daha yumuşak ve sıcak bir yaklaşım sergilememiz, çocuklarımızı yeniden topluma kazandırabilme açısından gerekmektedir.

KAYNAKLAR

Aykaç M (1993) *Adli Tıp. Nobel Tıp Kitabevleri İstanbul* 294-5.

Copeland AD (1993) *Childhood symptoms of maladjustment. A prognostic indicator of adolescent psychopathology. Adolescence Psychiatry* 19:394-400.

Dağlar S (1994) *İstanbul Çocuk Mahkemeleri'ne yansımış cinsel suç olgularının incelenmesi. İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul* 47,56.

Dinçmen K (1985) *Çocukluk yaşlarındaki cinsel suçların Adli Psikiyatrik yönden irdelenmesi. Adli Tıp Dergisi* 1(2):147-51.

Dülger H.E., Hancı İ.H., Ertürk S ve ark (1992) *1988-1991 yılları arasında suç işledikleri iddiasıyla Elazığ'da Farik ve Mümeyyizlik muayenesi için gönderilen çocukların demografik özellikleri. Adli Tıp Dergisi* 8:131-6.

Hancı İ.H., Ege B (1993) *İzmir İslahevi'ndeki hükümlü çocukların demografik özellikleri. 7. Ulusal Adli Tıp Günleri, 1-5 Kasım Antalya, Bilimsel Program ve Bildiri Özetleri Kitabı s:333-41.*

Karagöz M, Demirçin SK (1995) *Çocuk suçluluğu ve ailenin sosyoekonomik kültürel düzeyi: Bir anket çalışması. 8. Ulusal Adli Tıp Günleri 16-20 Ekim Antalya Poster Sunuları Kitabı s:161-6.*

Myers WC (1994) *Sexual homicide by adolescents. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry* 33(7): 962-9.

Offer D (1987) In defence of Adolescents. JAMA, 26 June 257(24): 197-8.

Özen C (1976) Adli Tıp Ders Kitabı. Sermet Matbaası İstanbul s: 195-201.

Özlürk O (1988) Ruh Sağlığı ve Bozuklukları. Nuroloji Matbaacılık A.Ş. Ankara s:25-30, 55-7, 61-89, 369-83.

Packard WS, Rosner R (1985) Psychiatric evaluations of sexual offenders. J Forensic Sciences 30(3): 715-20.

Polat O, Topaloğlu Ş, Kesim NZ (1994) Irza geçme ve irza tasaddi suçlarında psikososyal faktörlerin araştırılması. 1. Adli Bilimler Kongresi 12-15 Nisan Adana Kongre Kitabı s:388-90.

Savran B, Çekin N, Özdemir M.H ve ark. (1995) Adana'da 1994 yılında Farik'i Mümeyyizlik muayeneleri yapılan olguların değerlendirilmesi. 8. Ulusal Adli Tıp Günleri, 16-20 Ekim Antalya Poster Sunuları Kitabı s:289-95.

Shaw JA, Campobowen AE, Applegate B ve ark (1993) Young boys who commit serious sexual offenses. demographics, psychometrics and phenomenology. Bull Am Acad Psychiatry Law 21(4): 399-408.

Yavuzer H (1994) Çocuk ve suç. Remzi Kitabevi 7. Basım İstanbul s: 66,192-8.